

ANNA KOWALSKA 1922—1975

W kwietniu 1975 r. zmarła Anna Kowalska, docent Zakładu Hydrografii UMCS w Lublinie. Odeszła w wieku 53 lat zmożona chorobą i nadmierną eksploatacją sił.

Po ciężkich niedolach okupacyjnych Anna Kowalska kończy średnią szkołę w Poznaniu, rozpoczynając równocześnie tamże studia geografii, zarabkując i pełniąc niełatwe obowiązki rodzinne. Jej walory intelektualne i moralne rychło zwracają uwagę ówczesnego dyrektora Instytutu Geograficznego UAM, prof. Augusta Zierhoffera. Angażuje ją na asystentkę, otacza szczególną troską, doradza, kieruje. Kolejne stopnie jej awansu naukowego znaczą dwie cenne rozprawy z pogranicza geografii i geologii — magisterska: „Niektóre zagadnienia dyluwium Polski w świetle polskiej literatury za okres 1938 — 1948”, a następnie doktorska: „Paleomorfologia powierzchni podplejstoceńskiej niżowej części dorzecza Odry”.

Po roku pracy w poznańskim oddziale Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego i pięciu latach w Pracowni Kartografii Gleb w puławskim IUNG'u przenosi się do Lublina, gdzie w Katedrze Hydrografii UMCS opracowuje temat rozprawy habilitacyjnej, podsunęty jej również przez dawnego życzliwego opiekuna — prof. Zierhoffera: „Obszary bezodpływowe środkowej części Nizu polskiego”.

Wszystkie wymienione rozprawy, oparte na olbrzymim wkładzie pracy, odznaczają się szerokim ujęciem problemu, pionierskim podejściem, wnikliwością, ładem konstrukcji, kulturą języka.

Jako samodzielny pracownik naukowy skupia zainteresowania przede wszystkim na problematyce hydrologicznej, mieszczącej się w dalszym ciągu na pograniczu geografii i geologii. Równolegle z nieprzerwaną pracą naukową docent Kowalska prowadzi z zamiłowaniem i talentem zajęcia dydaktyczne, szkoli młodych naukowców oraz bierze żywy udział w działalności towarzystw naukowych, zwłaszcza Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

Wybitna inteligencja, krytycyzm, klarowność ujęć, sumienność i rzetelność zdecydowały o randze jej dorobku, zarówno dla geografii, jak i dla geologii. Charakterystycznymi cechami osobowości były moralna bezkompromisowość i niezwykła uczynność; obciążeniem — niedoceniam-

nie własnych możliwości i osiągnięć. Odejście tego typu człowieka stworzyło bolesną lukę zarówno w środowisku naukowym Instytutu Nauk o Ziemi UMCS, jak i w gronie kolegów.

Aniela Chatubińska

RESUMÉ

Docteur Anna Kowalska est morte au mois d'avril 1976 à l'âge de 53 ans. Anna Kowalska a fini les études géographiques à l'Université de Poznań, où elle a commencé son travail scientifique dans l'Institut de Géographie. Elle a travaillé dernièrement à la Chaire de Hydrogéographie de l'Université de Maria Skłodowska-Curie à Lublin. Anna Kowalska s'est intéressée particulièrement aux problèmes de pléistocène, hydrogéographie, géomorphologie et pédologie. Il y a 32 travaux dans son bagage scientifique. Ce sont des articles et élaborations de la géomorphologie, hydrogéographie et pédologie. Anna Kowalska a fait aussi les cours pour les étudiants de géographie.

Nous la garderons toujours dans notre mémoire comme travailleuse scientifique et pédagogue remarquable.

Aniela Chatubińska

WAŻNIEJSZE PUBLIKACJE DOC. DR HAB. ANNY KOWALSKIEJ

- 1952 Niektóre zagadnienia dyluwium Polski w świetle polskiej literatury za okres 1930—1948. *Czasop. geogr.*, 21—22, Wrocław.
- 1954 Przeglądowa Mapa Geologiczna Polski, wyd. B (bez utworów czwartorzędowych), ark. Zbąszyń. Wyd. Geol. Warszawa.
- 1957 Die Korrelation des glazialen Reliefs mit dem diluvialen Untergrund der wespolnischen Tiefebene. INQUA — V Congrès International. *Résumé des Communications*, Madrid — Barcelona.
- 1958 Les relations du relief glaciaire avec surface sous-quarternaire à l'exemple du bassin de l'Odra (avec 2 cartes). INQUA — Barcelona.
- 1960 Paleomorfologia powierzchni podplejstocenijskiej niżowej części dorzecza Odry. *Pr. geogr. IG PAN* 21, Warszawa.
- 1962 Wahania zwierciadła górnego horyzontu wody podziemnej. *Prz. geogr.* 34, 2, Warszawa.
- 1963 z L. Ochalską, T. Witek. Zastosowanie aerofotografii w kartografii gleboznawczej. *Roczniki Gleboznawcze* — dodatek do t. 13, Warszawa.
- 1965 O możliwości wykorzystania materiałów klasyfikacyjnych do opracowania mapy stosunków wodnych w glebie. *Nowe Rolnictwo* 17, Warszawa.
- 1965 Próba przedstawienia na mapie stosunków wodnych w glebach wykształconych z utworów czwartorzędowych. *Prz. geogr.* 37, 2, Warszawa.
- 1968 Obszary bezdopływowe środkowej części Nizy Polskiego. UMCS, Lublin.
- 1970 Problemy metodyczne wyznaczania obszarów bezdopływowych na Nizie Środkowoeuropejskim. *Prz. geogr.* 42, 1, Warszawa.

- 1971 Zagadnienie środkowo-europejskich obszarów bezodpływowych w literaturze. *Czasop. geogr.*, 42, 4, Wrocław.
- 1972 Termika jezior północnej Polski. *Czasop. geogr.* 43, 4, Wrocław.
- 1972 z J. Tomeckim. Stosunki termiczne Wisły. *Biul. Lub. Tow. Nauk., Sek. D 14*, Lublin.
- 1973 z K. Wielebą. Stosunki wodne Grzędy Horodelskiej. *Biul. Lub. Tow. Nauk., Sek. D 15, 1*, Lublin.
- 1975 z I. Burlikowską, Z. Michalczykiem. Wpływ eksploatacji wody podziemnej na środowisko geograficzne w obszarze kredowo-lessowym. *Czasop. geogr.* 42, 3, Wrocław.
- 1976 The Influence of River Regulation and Land Drainage upon Water Conditions within the Sandomierz Lowland. *Geogr. pol.* 34, Warszawa.
- 1977 z T. Wilgatem. Wpływ działalności gospodarczej na stosunki wodne Kotliny Sandomierskiej. *Dokumentacja Geogr.* 1975, 5—6, Warszawa.